

Minkä tahansa liiketoiminta- alueen kehittämisen näkökulmasta on strategisena vaihtoehtona suurtuotannon edut tai markkinanichien hyödyntäminen, toimijoiden yhteistoiminnan kehittäminen ja yrittäjyyden tukeminen.

Markkinanichi-ajattelu, jota kutsutan myös pienuuden laatuekonomiaksi, pystyy hinnoittelemaan tuotteensa siten, etteivät ne juurikaan tarvitse yhteiskunnan tukea. Siinä yrittäjyyden merkitys on erittäin suuri.

Perinteisessä kotieläintaloudessa suuruuden ekonomialla on vielä ollut mahdollista parantaa tuotannon kannattavuutta. Tämä edellyttää tosin merkittävää yhteiskunnan halpakorkoista rahoitusta alkuinvestointien toteuttamiseen.

Viljantuotannossa Suomessa pohjoisen ilmaston vuoksi ei määrällisesti päästä Etelä- ja Keski-Euroopan satotasoihin. Perinteisessä maataloudessa suuruuden ekonomian etujen saavuttamista vaikeuttaa maataloutemme keskimääräisen tilusrakenteen epäedullisuus ja EU:n maatalouspolitiikan jatkuvat muuttamispaineet.

Pienuuden laatuekonomiassa maataloudella on paljon annettavaa. Pienimuotoinen ja työvaltainen tuotanto perinteisen maatalouden rinnalla, tai jopa erikseen harjoitettavana yritystoimintana, voi parhaimmillaan merkitä sitä, että yrittäjäperhe pystyy saavuttamaan sellaisen taloudellisen tuloksen, jolla se pystyy tulemaan toimeen.

EU:n maataloustuet tulevat luultavasti alenemaan nykytasosta. Tällöin pienuuden laatuekonomian merkitys korostuu niin maatalouden kuin koko maaseudunkin elinvoimaisuuden turvaamiseksi.

Maatalouden ja tilojen talouden kehittäminen voidaan jakaa kolmeen kehittämiskohteeseen.

Ensimmäiseksi voitaisiin todentaa ruuan raaka-aineen korkealaatuisuus. Tätä varten perustetaan kansainvälinen selvitysryhmä, jonka tehtävänä suomalaisen raaka-aineen puhtauden ja laadun todentaminen faktapohjaisesti. Esimerkiksi maito, liha ja kananmunat olisivat tarkastelussa mukana. Tämän osion toteuttaminen sopisi Sitralle hyvin. Suomessa on paljon tutkimustietoa asiasta ja tähän tarvitaan myös kansainvälinen auditointiryhmä.

Toisessa vaiheessa selvitetään Suomen maaperän ja ilmaston vaikutus tuotteiden laatuun ja makuun. Pelloilla viljeltävien kasvien lisäksi raaka-aineiden tuottamista evaluoitaisiin myös avomaaviljelyksillä ja kasvihuoneissa. Myös sienet ja metsämarjat kuuluisivat tähän ryhmään.

Suomalainen nautakarjatalous perustuu runsaaseen nurmirehun käyttöön. Nurmirehun käyttö ruokinnan päärehuna edesauttaa hiilidioksidin sitomista ja lisää pellon hiilitasetta. Parhaillaan tutkitaan, kuinka maaperän ja kotieläintalouden ilmastovaikutuksia voidaan viljelyteknisin keinoin pienentää nykyisestään.

Nurmen kasvu ja satoisuus ovat Suomessa keskimäärin hyvällä tasolla. Nurmisato korjataan 2–3 kertaa kasvukauden aikana. Tämä heikentää nurmen kilpailukykyä verrattuna EU-maissa lehmien ruokinnassa yleisesti käytettyyn, kerran kesässä korjattavaan maissisäilörehuun.

Vuorineuvos Karhinen esitti raportissaan kehittämis- ja osaamiskeskuksen perustamista Luonnonvarakeskuksen yhteyteen. Haluamme kehittää tätä ideaa siten, että kehittämis- ja osaamiskeskus tehdään profiililtaan monipuoliseksi ja sijoittumispaikaksi ehdotetaan maatalous- ja metsätieteellistä tiedekuntaa Viikissä, jossa alan osaaminen on korkealla tasolla.

Keskuksen toiminnan pääpaino tulisi olla tuotanto- ja tuoteteknologinen osaaminen yhdistettynä kansainväliseen markkinointiin, innovointitoimintaan ja yrittäjyyteen. Lisäksi tehtäviin kuuluisi alusta alkaen täydennyskoulutuksen antaminen edellä mainituilla liiketoiminta-alueilla kentällä toimiville maatalousalan neuvojille.

Osaamiskeskuksen tulisi rekrytoida ydinporukkaansa asiantuntijoita maatalous-metsätieteellisen, kauppatieteellisen ja teknistieteellisen osaajista. Erilaisissa projekteissa voitaisiin käyttää Luonnonvarakeskuksen asiantuntijoita ja tavoitteen näkökulmasta riippuen erikoisosaajia.

Täydennyskoulutus olisi osaamiskeskuksen toinen avainalue. Osaamiskeskuksen resursointiin tulisi kuulua asiantuntijoita maaperä- ja ilmastotieteen, tuotantotieteiden, teknologiatieteiden sekä ympäristö- ja taloustieteiden alalta. Viimeksi mainittujen ekonomistien tehtävä olisi yhteismitallistaa eri alojen tutkimustulokset taloudellisiksi suureiksi.

Tutkimustuloksiin perustuen asiantuntijat laatisivat suosituksia suomalaisen maatalous- ja elintarviketuotannon kehittämiseksi

ilmastoystävälliseen ja maaperään hiiltä sitovaan suuntaan. Näin menetellen maatalouden ja elintarviketeollisuuden kannattavuutta ja kilpailukykyä voitaisiin myös parantaa.

Maa- ja metsätalousministeriön tulisi mielestämme ottaa tämä ehdotus kehittämisen kärkiprojektikseen. Pidämme Karhisen raporttia hyvänä avauksena maatalouden strategisessa kehittämistyössä.

Pekka Lehtonen

KT

hallituksen puheenjohtaja

Maaseudun Elinvoimaisuus ry

Pienuuden laatuekonomiassa maataloudella on paljon annettavaa.

Aiheet:	EU:n maatalouspolitiikka	Maaseudun elinvoimaisuus ry	Pekka Lehtonen
	kotieläintalous	laatuekonomia	maa- ja metsätalousministeriö
	maatalouden kehittäminen	maataloustuet	teknologia
			viljantuotanto

